

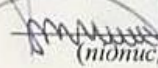
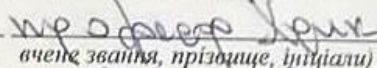
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

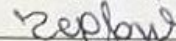
Агробіотехнологічний факультет

Спеціальність 205 «Лісове господарство»

Допускається до захисту

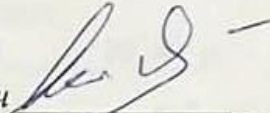
Зав. кафедри лісового господарства

 (підпис) вчене звання, прізвище, ініціали

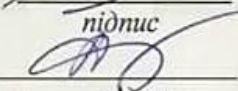
« 06 » 20 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
БАКАЛАВРА

ЛІСІВНИЧО-ТАКСАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА
ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ ДУБОВИХ ДЕРЕВОСТАНІВ
НЕТИШИНЬСЬКОГО ЛІСНИЦТВА ФІЛІЇ «СЛАВУТСЬКЕ ЛІСОВЕ
ГОСПОДАРСТВО» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»

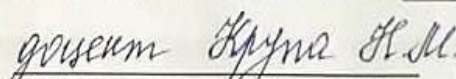
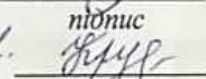
Виконав: Мельник Микола Миколайович

підпис

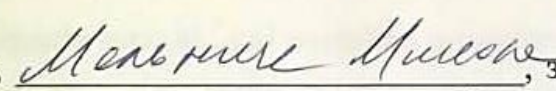
Керівник: доцент Левандовська С.М.

підпис

Рецензент

 доцент вчене звання, прізвище, ініціали

підпис

Я, Мельник Микола, засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет агробіотехнологічний
Спеціальність 205 «Лісове господарство»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант ОП «Лісове господарство»
О.В. Мельник доцент Лебедєв С.М.
підпис, вчене звання, прізвище, ініціали
«02» листопада 20 23 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувачу

Мельнику Миколі Миколайовичу

Тема: Лісівничо-таксаційна характеристика та продуктивність дубових деревостанів Нетішинського лісництва філії «Славутське лісове господарство» ДП «Ліси України»

Керівник роботи: Левандовська С.М., канд. біол. наук, доцент

Затверджено наказом ректора № 48/с **від** «04» лютого **20** 24 **р.**

Термін **здачі** **здобувачем** **виконаної** **роботи**
«03» серпня **20** 24 **р.**

Вихідні дані: Матеріали лісовпорядкування філії «Славутське лісове господарство» ДП «Ліси України», таксаційний опис лісових насаджень за даними тимчасових пробних площ.

Перелік питань, які потрібно розробити:

1. Природно-кліматичні та економічні умови розташування філії.
2. Характеристика лісового фонду господарства.
3. Аналітичний огляд літератури.
4. Таксаційні оказники і продуктивність лісових культур дуба звичайного.
5. Висновки. Список літературних джерел.

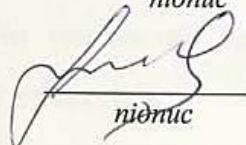
Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	листопад - грудень 2023	виконано
Методична частина	січень - червень 2024	виконано
Дослідницька частина	березень - квітень 2024	виконано
Оформлення роботи	травень 2024	виконано
Перевірка на плагіат	червень 2024	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	червень 2024	виконано
Подання на рецензування	червень 2024	виконано

Керівник кваліфікаційної роботи

 доц. М. В. Іванов С. М.
підпис вчене звання, прізвище, ініціали

Здобувач

 Меньхін М. М.
підпис прізвище, ініціали

Дата отримання завдання « 02 » листопада 2023 р.

АНОТАЦІЯ

Мельник М.М. Лісівничо-таксаційна характеристика та продуктивність дубових деревостанів Нетішинського лісництва філії «Славутське лісове господарство» ДП «Ліси України»

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження особливостей лісовідновлення дуба звичайного та його продуктивності у Нетішинському лісництві філії «Славутське лісове господарство» ДП «Ліси України».

У результаті дослідження:

- здійснено розподіл лісокультурного фонду філії у розрізі схем змішування створених культур та розміщення садивних місць залежно від типів умов місцезростання;
- вивчено особливості створення лісових культур дуба в умовах свіжих судібров;
- закладено тимчасові пробні площі у насадженнях та здійснено їхню лісівничо-таксаційну характеристику;
- проаналізовано показники продуктивності дуба звичайного у різних за складом лісових культурах;
- визначено шляхи підвищення продуктивності дубових культур в умовах свіжих судібров філії «Славутське лісове господарство» ДП «Ліси України».

Кваліфікаційна робота викладена на 79 сторіках комп'ютерного тексту, з них 53 – основного тексту, складається з 5-ти розділів, висновків, пропозицій виробництву, списку використаної літератури із 38 джерел, додатків та ілюстрована 8 таблицями і 10 рисунками.

Ключові слова: дуб звичайний, лісові культури, таксаційні показники, схема змішування, судіброви, продуктивність.

ABSTRACT

Melnyk M.M. Forestry and taxonomic characteristics and productivity of oak stands of the Netishyn forestry of the Slavutsk forestry branch of the State Enterprise Forestry of Ukraine

The purpose of the qualification work is to study the characteristics of oak reforestation and its productivity in the Netishyn Forestry of the «Slavut Forestry» branch of the State Enterprise «Forests of Ukraine».

As a result of the study:

- distribution of the forestry fund of the branch was carried out in terms of schemes for mixing created crops and placement of planting sites depending on the types of growing conditions;
- the peculiarities of the creation of oak forest crops in the conditions of fresh rains were studied;
- temporary trial areas were established in plantations and their forestry and taxation characteristics were carried out;
- indicators of the productivity of common oak in forest crops of different composition were analyzed;
- the ways of increasing the productivity of oak crops in the conditions of fresh weather are determined of the «Slavut Forestry» branch of the State Enterprise «Forests of Ukraine».

The qualification work is laid out on 79 pages of computer text, of which 53 are the main text, consists of 5 chapters, conclusions, proposals for production, a list of used literature from 38 sources, appendices and is illustrated with 8 tables and 10 figures.

Key words: common oak, forest crops, tax indicators, mixing scheme, silverwood, productivity.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ.....	9
1.1. Створення штучних насаджень дуба звичайного в Україні	9
1.2. Штучні насадження дуба звичайного в умовах судібров	12
1.3. Вирощування культур дуба звичайного у дібровах.....	14
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ФІЛІЇ «СЛАВУТСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» ТА УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	20
2.1. Місцезнаходження та організаційна структура господарства.....	20
2.2.Характеристика природно-економічних умов території розташування філії	23
2.3. Характеристика лісового фонду господарства	28
2.4. Рівень інтенсивності ведення лісового господарства і виробнича потужність підприємства	34
РОЗДІЛ 3. ПРОГРАМА ТА МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕНЬ.....	37
3.1. Програма досліджень.....	37
3.3. Методика дослідження.....	38
РОЗДІЛ 4. ПРОДУКТИВНІСТЬ ЛІСОВИХ КУЛЬТУР ДУБА ЗВИЧАЙНОГО У ФІЛІЇ «СЛАВУТСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	40
4.1. Відтворення лісів у Нетішинському лісництві	40
4.2. Лісівничо-таксаційна характеристика об'єктів дослідження	43
4.3. Особливості створення та росту лісових культур дуба звичайного у Нетішинському лісництві	47
4.4. Шляхи підвищення продуктивності дубових культур в умовах свіжих судібров.....	49
РОЗДІЛ 5. ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ	52
5.1. Аналіз охорони праці у філії	52
5.2. Аналіз небезпечних і шкідливих чинників	53
5.3. Аналіз пожежної безпеки	54
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60
ДОДАТКИ	64

ВИСНОВКИ

1. Філія «Славутське лісове господарство» ДП «Ліси України» створена з метою ведення лісового господарства, охорони і захисту, раціонального використання та відтворення лісів. Основними напрямками діяльності філії є проведення заходів з відновлення лісів, підвищення їх продуктивності, створення нових насаджень із швидкоростучих і технічно цінних лісових порід, та забезпечення економічно, екологічно і соціально збалансованого ведення лісового господарства.

2. Природно-економічні умови території розміщення господарства є сприятливими для росту основних лісотвірних деревних видів, зокрема дуба звичайного

3. Основний спосіб лісовідновлення дуба звичайного у Нетішинському лісництві філії «Славутське лісове господарство» – садіння жолудя. Під час створення лісових культур дуба звичайного найбільш часто використовують схеми змішування – 3рДз2рЯз і 1рДз. Найбільш вживаною схемою розміщення садивних місць є $3,0 \times 0,5 \text{ м}^2$.

4. Підвищення продуктивності лісів – вирішальна умова відтворення лісових ресурсів, головне джерело збільшення необхідної для економіки країни деревини. На показники продуктивності лісів впливає клас бонітету та повнота насаджень. В умовах свіжих сугрудів Нетішинського лісництва переважають дубові насадження, що ростуть за I та II класами бонітету, повнотою 0,7–0,8.

5. Результати проведених досліджень свідчать, що дуб звичайний у мішаних деревостанах характеризується вищими показниками продуктивності порівняно з чистими. Мішані культури дуба звичайного з дубом червоним і ясенем звичайним відзначаються вищою продуктивністю ніж з сосною звичайною.

6. Підвищення продуктивності дубових культур у свіжих судібровах можливе шляхом використання високоякісного садивного матеріалу, оптимізації схем змішування порід, удосконалення технологій підготовки ґрунту та систематичного догляду за молодими насадженнями з урахуванням типу лісорослинних умов.

ПРОПОЗИЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ

1. На основі аналізу продуктивності лісових культур дуба звичайного, створених у Нетішинському лісництві філії «Славутське лісове господарство» рекомендуємо під час проєктування лісових культур, з метою вирощування високопродуктивних дубових насаджень, підбирати раціональні схеми змішування для конкретного типу лісорослинних умов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білоус В. І. Дуб звичайний в лісах України: Монографія. Вінниця: Книга-Вега, 2009. 176 с.
2. Білоус А.М., Кашпор С.М. Лісотакційний довідник. Київ: Видавничий дім «Вініченко», 2021. 424 с.
3. Бондар А.О. Вплив способу створення лісових культур дуба на інтенсивність росту саджанців. *Науковий вісник УкрДЛТУ* : зб. наук.-техн. праць. Львів : Вид-во УкрДЛТУ. 2003. Вип. 13.3. С. 194-198.
4. Бондар А. О., Гордієнко М. І. Формування лісових насаджень у дібровах Поділля. К.: Урожай, 2006. 336 с.
5. Вакулюк П. Г., Самоплавський В. І. Лісовідновлення та лісорозведення в Україні. Харків: Прапор, 2006. 384 с.
6. Ведмідь М.М. Збільшення площ лісів в Україні: історія, стан та перспективи. *Лісовий і мисливський журнал*. 2006, № 2. С. 23–27.
7. Ведмідь М.М., Гавриленко А.П., Михалків В.М. Вплив агротехнічних заходів на лісові породи у лісових культурах. *Лісовий і мисливський журнал*. 2002. №4. С.11–13.
8. Ведмідь М.М., Матейчик В.І. Стан і перспективи розвитку лісокультурного виробництва. *Лісовий і мисливський журнал*. 2002. №2. С. 4–5.
9. Генсірук С. А. Ліси України. Львів: Наук. тов. ім. Шевченка, Укр. держ. лісотехнічний університет, 2002. 496 с.
10. Геоботанічне районування Української РСР / відп. ред. А.І. Барбарич. К.: Наукова думка, 1977. 306 с.
11. Гордієнко М. І., Гордієнко Н. М. Лісівничі властивості деревних рослин. К.: Вістка, 2005. 816 с.
12. Гордієнко М.І., Гузь М.М., Дебринюк Ю.М., Маурер В.М. Лісові культури: підручник. Львів: Камула, 2005. 608 с.
13. Горошко М.П. Біометрія: Навчальний посібник. Львів: Камула, 2004. 236 с.

14. Грунтознавство: підручник / за ред. Д. Г. Тихоненка. К. : Вища освіта, 2005. 703 с.

15. Державне агентство лісових ресурсів України. URL:<https://forest.gov.ua/> (дата звернення: 28.04.2024)

16. Державна стратегія управління лісами України до 2035 року: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 р. № 1777-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 28.04.2024)

17. Інформаційний щорічник щодо активізації небезпечних екзогенних геологічних процесів за даними моніторингу ЕГП. Київ: Київ, Державна служба геології та надр України, Державне науково-виробниче підприємство «Державний інформаційний геологічний фонд України», 2019. 111 с.

18. Карта ґрунтів України. URL: <https://superagronom.com/karty/karta-gruntiv-ukrainy#x>

19. Кацуляк Ю. Д. Відтворення дубових лісів у Передкарпатті. Дисертація на здобуття наук. ступеня канд. сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.03.01 – лісові культури та фітомеліорація. 2007. 230 с.

20. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96> (дата звернення: 28.03.2024).

21. Куц В. В., Ішук Г. П., Урода Д.Ю. Шляхи удосконалення створення культур дуба звичайного у Дохнянському лісництві державного підприємства «Чечельницьке лісове господарство». *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. Вип. 23.6. С. 121–127.

22. Лакида П. І., Бала О. П., Матушевич Л. М., Лакида І. П., Іванюк І. Д. Лісівничо-екологічний потенціал дібров Полісся України. Корсунь-Шевченківський: ФОП Майдаченко І.В., 2018. 206 с.

23. Лук'янець В. А., Румянцев М. Г., Мусієнко С. І., Тарнопільська О. М. Досвід штучного лісовідновлення дубових насаджень

різними методами та видами садивного матеріалу в південно-східному Лісостепу України. *Науковий вісник НЛТУ України*, 2023, Т. 33, № 1. С. 7–13.

24. Маринич О.М., Пархоменко Г.О., Петренко О.М., Шищенко П.Г. Удосконалена схема фізико-географічного районування України. *Український географічний журнал*. 2003. №1. С. 16–21.

25. Маурер В. М. Гордієнко М. І. Бровко Ф. М. Фучило Я. Д. Пінчук А.П. Кичилук О. В. Іванюк І. В. Теоретичні та технологічні основи відтворення лісів на засадах екологічно орієнтованого лісівництва. К, 2009. 64 с.

26. Настанова з відновлення лісів та лісорозведення. Український науково-дослідний інститут гірського лісництва ім. П.С.Пастернака. К. : УкрНДІГЛ, 2006. 275 с.

27. Остапенко Б. Ф, Ткач В. П. Лісова типологія: навчальний посібник. Ч. 2. Харків: Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. 2002. 204 с.

28. Площі пробні лісовпорядні. Метод закладання: СОУ 02.02-37-476:2006. [Чинний від 2007-05-01]. Київ: Мінагрополітики України, 2006. 32 с.

29. Правила відтворення лісів. Постанова КМ України від 1 березня 2007 р. № 303. 5 с.

30. Правила з охорони праці для працівників лісового господарства та лісової галузі. Затверджені Міністерством надзвичайних ситуацій від 13.07.2005, № 119. 35 с.

31. Про затвердження Правил пожежної безпеки в лісах України: наказ Державного комітету лісового господарства України № 278 від 27.12.2004 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0328-05#Text>

32. Про охорону праці : Закон України від 14.10.2092 р. № 2695-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 49. Ст. 669. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>

33. Проект організації і розвитку лісового господарства ДП «Славутське лісове господарство». Ірпінь, 2019. 162 с.
34. Самоплавський В.І. Лісове господарство України на зламі тисячоліть. *Науковий вісник НАУ*. 2000 Вип. 25. С. 11-19.
35. Ткач В. П., Кобець О. В. Особливості росту та формування штучних дубових насаджень Великоанадольського лісового масиву. *Лісівництво і агролісомеліорація*. 2015. Вип. 127. С. 31–42.
36. Цись П.М. Геоморфологія УРСР. Львів: Вид-во Львівського університету, 1962. 224 с.
37. Юхновський В.Ю., Левандовська С.М., Хрик В.М. Атлас фітоіндикаторів типів лісорослинних умов Лісостепу України // Монографія. Біла Церква: “Білоцерківдрук”, 2013. 651 с.
38. Borchert, M. I., & Tyler, C. M. Acorn Dispersal of California Black Oak after a Stand-Replacing Fire. *Fire Ecology*, 2010. 6(3), 136– 141.
39. Lukyanets, V., Rumiantsev, M., Kobets, O., Tarnopilska, O., Musienko, S., Obolonyk, I., Bondarenko, V., Tarnopilskyi, P. Biometric characteristics and health state of English oak (*Quercus robur* L.) stands established using various stock types. 2022. P. 24–31.